

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrungari'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu triloniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte siodieniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunca diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. taese timbrale.

Instantia cu aplecatia catra puterile mele garantatorie!

(In editia seraca.)

Scóterea d'in vigóre a legii
pentru limba, in virtutea carei
dispusetiuni „liberali“ domnii de
romanu nu mai voru a vorbi,
scrie si *cei* romanesce, éra dom-
nii neromani nu mai au nevoia
a invetiá romanesce, — a-poi
aministrati'a stapaniloru cea rea
dupa care multe trimbitie de posta
au regusitu, ne mai potendu-se
suffá in ele, ca sà se auda preste
tiéra si hotare, cà „badea Gur'a-
Satului síede iu caruti'a postei si écata-lu sositu,
“ si dupa care multe drumuri de ale mele au deve-
nitu nebatute, — in sversitu trosculu coticariloru,
dupa care productele betiloru muncitoru, fia ele
chiaru si literarie, in tiér'a nóstra sunt fore pretiu, —
au fostu totu atâte loviture amare pentru mine, de
me svercoliam ca pescele pe uscatu.

Acést'a stare a lucruriloru nu mai e suportabila!

Eu sum in dreptu si am detorinti'a a traí in
stari normali, ca astu-feliu *bine dispusu*, sà-mi potu
implini misiunea mea: *sà ve distragu cu glumele!*

Dreptu-ce, espunendu jelbele mele, pe temeiulu
tractatului nostru fundamentale inchiáiétu mai 'nainte
cu 16. ani, me adresezu catra voi abonanti, ce-mi
sunteti puterile mele garantatorie, rogandu-ve si provo-
candu-ve, ca sà-mi ascurati *esistinti'a*, *terenulu* si drep-
turile mele de *neutralitate*, in contr'a tutoru nava-
liloru mie dnasimanóse.

Sucursulu déra ce vi-lu cercu este analogu cu
alu celor'a-l-alte puteri pentru insurgentiu d'in Tur-
ci'a: ajutoriu in bani si in materii pentru acoperirea
lipseloru mele, ce ca luptaciu voinicosu *nefricosu* le
am in greu'a mea lupta contr'a vitieloru si pecate-
loru *omenesci* si *domnesci*.

Vi lasu dupa placu ce feliu de materii sà-mi
tramiteti! éra ca ajutoriu banalu — celu indatinatu:
8. fi. pe anu, 4. fi. pe unu semestru si 2 fi. pe unu
triloniu. Si fiindu-cà „seraculu la seracu crede,
“ dela
cei mai seraci priimescu si mai pucínu, a-nume *pro-
fesorii*, *invetiatorii poporali*, *economii* si *studintii* dela
ori si-care scóla, me potu spriginí incaí cu 5 fi.
pe anu, 2 fi. 50. cr. pe $\frac{1}{2}$ anu si 1 fi. 25. cr. pe
 $\frac{1}{4}$ anu.

Déra glasulu meu sà nu resune in pustia, cà-ci
a-poi me lasu de cea-l-alti inimizii comuni, si me
intorcu dreptu in contr'a vóstra, dicendu cu fia-
iertatulu Moisi Bot'a:

„Nu este zelu
Càtu intr'unu purcelu
Zapacitu de unu anu!“ . . .

Asiè este, déca cinstitul publicu pentru inté-
resele publice nu voiesce sà dee neci *unu banu!*

Eu, seracu de mine:

„Gur'a Satului.“

Pe rêvasiu:

(§) „Albin'a“ si-schimbà pèrulu, dér naravulu nu.

Am credintu eu multe 'n lume.

Am credintu eu multe 'n lume,
Sî mai rele sî mai bune;
Am credintu, cã aradanii,
Banatienii sî crisfenii,
Voru face-Asociatiune,
Pentru tiéra sî natiune,
Sî cã banii incasati,
In urma voru fi papati.

A-poi ér' am mai credintu,
Fore ce-va scrupulu multu,
Cã romanii d'in Ardealu,
Cu zelu mare, natiunalu,
Voru lucrã d'in mana 'n mana
Toti, cu-o anima romana;
Sî cã-acestu zelu pentru sange,
Mai pe urma se va stinge.

Am credintu, cã-ai nosti prelati,
Pana ce-'oru fi inaltiatii,
Voru lucrã toti in unire,
Cu credintia sî iubire,
Pentru drepturile sante,
De dusimãni nosti infrante,
Sî cã santitii prelati,
La reu voru fi desbinati.

Am credintu, cã liberalii,
Séu adi: guvernamentalii,
Nu voru esitã nemieu,
Ci-'oru trece la inimicu.
Am credintu eu sî mai multe,
Vorbe mari, vorbe marunte;
Ba in urma am credintu,
Cã lumea-e for' de 'nceputu.

Dér' cã multi de-ai nosti luptaci,
(Coi mai buni sî mai dibaci)
Sã devina sub papuci. . . .
Infricati sî mameluci. . . .
Sî, cã 'n aste dile grele,
Sã ne lese 'n plansu sî jole,
Sî sã uite-a loru trecut. . . .
Pe mustetie! — n'am credintu!

J. Simion

Pitiocu.

Proverbii moderne.

Nu lasã pe draculu sã mõra, cã nu te lasa sã traiesci.

— Dela unu filantropu. —

*Candu se prinde draculu de arip'a slubei: cauta
— ori sã i-o lasi lui, ori sã-lu porti in spate.*

— Dela unu renegatu. —

Ce tie ti-place — altu'a nu face.

— Tradusu d'in unguresce. —

*Pune vin'a
Pe Simin'a,
Si-e Cimic'a
De nemic'a!*

— D'in procesulu de pressa alu lui Babesiu. —

Legea cu ordinatiunea se scõte a-fore.

— Tradusu d'iu tatarcesce. —

*Domnedieu sã te ferésca
De legea ceu popésca.*

— Dela unu protopopu gr. or.
d'in A. —

Di-mi, sã nu-ti diu — —

— Dela 2 fosti ministrii de
financé unguresci. —

*Ascépta Murgule pon' la Pasci;
Iérba verde a sã pasci!*

— Dela prenumerantii romani
pe creditu. —

Jalb'a unei jalbe cu consistoriulu in protiapu!

M'am nascutu in Glimbóc'a lunga Oltu, in anulu inventarii terminulu „pitãgoiu,” in lun'a cea fore sfersitu a disordinei administrative baserecesci, sî in diu'a serbarii jubileulu de a 25-ea betia a administratorulu protopopescu pentru binele parochiei veduvite gr. or. d'in Glimbóc'a.

Acést'a parochia veduvita erã dejã arangiata in sensulu legii sinodali: „Pentru arondarea veniteloru popesci.” S'a fostu tacatu de alu treilea rang, cu venitu anualu de 100 fi. pentru protopopu, 300 fi. pentru pertinentiile consistoriali; éra restulu, pentru fiitoriuu mire alu veduvitei parochii. —

Pe acelu tempu mai erau in Glimbóc'a inca dóue veduve. Un'a erã parochi'a gr. cat., care abié mai avea unu coltiu in gura sî, sî cu acést'a rod'ia in desperatiune la fain'a adunata de cãti-va figani. Alt'a erã o veduva preotésa gr. or., la care rod'ia administratorele protopopescu cu falcile redactiunei dela „Telegrafulu romanu,” ca sã mistuiesca pre veduvit'a parochia intr'o stola rentabila, pentru ginerele fiitoriu alu veduvitei preotese.

Parintii mei erau dreptucredintiosii, desí n'aveau neci o credintia in dreptatea administratorulu protopopescu, sî faceau majoritatea in parochi'a veduvita. Ei s'au adunatu in sinodu electoralu sî au logoditu pre veduvit'a parochia cu unu ginere pré vrednicu. Acést'a neavendu inse neci unu sentiu sunatoriu pentru evlavia iscaritica a administratorulu protopopescu antiorganico-statutariu, neci inclinatiune la gineria canonica a veduvei preotese, n'a capetatu tiedula de cununia. —

In momentulu acést'a m'am nascutu eu sî am placatu — in convingerea, cã representu esistintia a unei parochii mai curatu gr. or. — catra Sibiuu la amaritulu consistoriu, ca sã esoperezu tiedula de cununia pentru mirele alesu de veduvit'a parochia Glimbóca in tóta form'a legii. —

Eram sigura de resultatulu doritu, pentru-cã reprezentam o cauza dépta. Sî mi se dícea, cã dreptulu aperatoriu alu legii organico-statutariu basericesci este consistoriulu, ér nu administratorele protopopescu, care se tiene pré multu de legea vechia sî cultiva spriginirea veduveloru, cu deosebire a celoru tenere, séu in lipsa de tenerétia a aceloru gróse la punga.

Nu eram superstitiósã, desí superstiti'a are mare indreptãtíre la esistintia in baseric'a nóstra. In mine s'a nascutu superstiti'a in intervalu de câte-va minute: in tempulu in care m'a ridicatu servitoriulu cancelarii archidiece-sane dela posta sî m'a transportatu la locul tînte mele. Intr'unu spatiu de 50 pasí m'a scapatu servitoriulu de trei ori de subsuóra.

Ast'a nu-e semnu bunu! — cugetam eu in mine. Séu e servitoriulu unu subiectu natantocu, ce nu scie maniera, neci cu nisce hartii pachetate, s'éu n'o patiescu bine.

Intr'aceea me aruncă servitoriulu, d'impreuna cu alte acte, pe măs'a secretariulu in modulu reverentia, ca și cum se arunca oșele la fabrica de spodiu. —

Ho! A-ici e ceva dela Glimboc'a, eschiamă secretariulu cu tenorulu unui cărlanu și me desfăcū. Eu audiendu terminulu onomatopoeicū „ho“, mi eră frica de impunsu. Și intr'adeveru, uitându-me la multimea ce se află in cancelaria, mi se pareă că e tergu de vite. —

Auditi, strigă marele secretariu, carele, deschidindu-me și-acoperi tōta autoritatea cu mine. — Me ceti cu voce inalta și cu superbi'a unui jurispradinte de Debreținu.

Ca gâșcele, candu plōua, au ridicatu totu publiculu capulu in susu și m'a auscultatu in tacere. Numai unulu bâtea d'in capu cu buz'a d'in diosu slobodita. Eu cugetam, că consente cu mine, ăr' candu l'am auditu reflectandu in tonu nearticulatu: „*Candidatul majoritatii nu-e omulu nostru,*“ l'am cunoscutu de ce genu se tiene, și că au batutu d'in capu, ca să se apere de musce. —

Unu sgomotu animalu a urmatu dupe ce a finitu secretariulu cu cetirea mea. Cugetam, că me aflu in consistoriu. ăr' audiendu pre mai multi: **Vomu vedē noi!** am fostu convinsu, că me aflu intre orbi.

Intr'aceea mi cadīu ochii pre cadrulu lui Siagun'a, ce spendiurā pe pariete, și mi se pareă, că acest'a încrētesce fruntea in mania și voesce a luā lui Cuntianu bāt'a d'in mana, ca să-i dūdue pre toti a-fore. —

(Va urmā.)

Joan Popa
„Colicul.“

Anecdote,

— culese de Dumitrache. —

Unu studinte, dupe ce și-a mancatu tōta averea, s'a inolatu la catane; la ce unu cunoscutu alu seu observā: „*Asiē-e, — dēca omulu și-a preparatū aurulu și argintulu, e silitu a se apucā de feru.*“

Dnoi tierani trebuiau odata să se infacisēze 'nainte judecīului ca martori, — inse numai unulu s'a infacisiatu, și acest'a la depunerea juramentulu ajutā ambele mani in susu.

— Ce vrei dumneta, de radici ambele mani in susu? lu-intrebā judecatoriulu. —

„Cinstite domnule, — respunse intrebātulu — ortaculu meu nu-a potutu veni, și asiē m'a rogatu pre mine, să joru și pentru elu.“

Ōre-cui murindu-i soci'a, s'a bucuratu fōrte, că a scapatu de gur'a ei cea rea, inse tienendu-se de datina, la ingropatiunea ei, plangea amaru, ce vedīendu preotulu mangaindu-lu îi dīse:

„Nu plange Iuōne, — nu invidiā fericirea sociēi tale, pre care Domnulu a luat-o la sine.“

„Domnulu a luat-o la sine?“ intrebā Iuonu.

„Da, la sine“ — respunse preotulu.

„Ei asiē, domnule parinte, sciū că și Domnulu Ddieu va avē ce să se necasiēca cu ea.“

Pone a dormitu tiligariulu, i-a furatu cineva calulu dela tiliga; desceptandu-se spariatu eschiamā:

Ddieule! ce vedīu: sum eu Eremia, ori nu? — *Dēca sum eu, atunci mi-am perdutu caii, — dēcā nu sum eu, atunci am gasitu o tiliga.*

Ōre-cine in teatru, sub productiune, neincetatu vorbiā și gesticulā cu manele in cōci și incolo.

„Remani in pace și nu gesticulā cu manele in cōci și 'ncolo, lu-admoniā vecinulu seu.“

„D'apoi unde-sā-mi tienu manele in strimtōrea acēt'a?“ — intrebā nepaciniculu.

„Tiene-ti-le pe gura!“ — respunse dascalitoriulu.

Unu inblandietoriu de animale și-aretā animalele publiculu; in fine ajungendu la hiena, dīse:

„Donniū mei, acestu animalu grōznicu, e in stare a manci ori ce bou mare, — — — me rogu feriti d'in cale.“

Maestrulu dimpreuna cu invetiachelulu seu a picatu in prinsōre.

Demanți'a sculandu-se d'in patu maestrulu demandā invetiachelulu:

„Māi! ada-mi calciunii!“

„Nemic'a, māi,“ — fore ortace!“ — dīse invetiachelulu.

Protocolulu dracului,

in care se trecu abonentii, cari au cerutu diurnalulu nostru pe omenia, și a-poi vedemu, că și dupe repetite rugari și provocari amicabile, nu voru să platēca detori'a loru. Deci en vina drace in cōce, de mi-i prinde și ti-pune pecetulu teu pe fruntea loru, dreptu distinctiune meritata! . . a-poi dā mi-i ērasi pe man'a mea, ca să-i bagu in fiscalasi, să mi-i jōce nitielu și ei!

Éca dēra cei insemnati;

1.) *Georgiu Supuranu*, docinte in Redu, pe tri-luniulu Iuliu — Septemve 1870. cu 1 fi. 50 cr.

2.) *Iacobu Klein*, arendariu in Ciacov'a totu pe acelu triūniu cu 1 fi. 50 cr.

sum'a: 3 fi. —

(Se va urmā.)

Cārtiariulu satului.

De ōre ce on. publicu romanu neci dupe mai multe amonitiuni nu se a dedatu a și-tramite abonamin-tele loru la tempulu seu, și asiē in septeman'a anului nou a sositu multu mai pucini prenumeranti, de cumu să fia meritatu pentru ei a se scōte și spedui unu nru separatu; éra de alta parte de ōre-ce Marti'a și Mercuri'a trecuta amu avutu serbatori: cursulu anului 1876. ilu incepemu cu actual'a septemana. Iertati, ca să ve ier-tāmu și noi.

Dnii T. P. in *Săitinu*; Luca 1 fi. că-ci costulu pe unu semestru e 4 fi.

Amicului O. in *Seghedinu*: Multiamita mare! Bucuros am face-o, dera multe sunt neajunsurile năstre. Facerun cumu potemu, ca impreuna să ni spalăm rusinea Intielesu m'ai?

Toti acei'a, cari cu ocasi'a anului nou si a reinnoirii abonamentului lor, redactorului dela acestu diurnal au uratu felicitari de anulu nou si de diu'a-i onomastica, priimésca dela elu, d'in anima romanésca, cea mai ferbinte multumire pentru aducerea a-minte si asomene felicitari de anulu nou, inchiandu cu vorbele d'in sant'a scriptura: „*Să ne iubim unulu pre altulu, ca intr' unu gându să marturisim!*“

Lui *Dumitrache*: Anecdota cu merele de pamentu (cartofi) a fostu vechia si pre cunoscuta. Amu cetitu-o de multu si in unguresce. D'in „ghiciturele ilustrate“ cele mai bune le vomu publicá. Cele-l-alte, de care m'ai rogatu, să voru face pe calea sa.

Dnii P. B. B. in C. lunga *Dumare*: „Domnediculu poteriloru — precum diceti — va mai permite, ca să apara Gur'a Satului,“ de cumva on. publicu, s'ar insuleti mai bine, că-ci, dup'a dis'a apostolului etnicu, „dilele grele sunt“ pentru literatur'a romana.

On. „*Societati rom. de lect. in Clusiu*“: costulu pe unu semestru face 4. si nu 3 fi. Vetu binevoi a suplini.

Dnii A. M. in *Govasdi'a*: amu facutu-o, dera asceptamu. Multumire fratiésca pentru cele dorite.

Dnii M. G. S. in *Brasiovu*: impreuna cu stimabila-ti familia si cu Dnii T. pre care am onore a-lu cunosce si in persóna, priimti in particularu multumire pentru gratulari si refelicitarile năstre. Abonamintele DVăstre s'au inregistratu pentru intregulu anu.

Amicului nostru in *Baia* de C. Multumire pentru gratulare si resalutari. Poesi'a amu publicatu-o in generala, socotindu, că va face mai mare efectu. Bucuros si alta data.

Amicului nostru in *Sabiu*: Bine, continua numai asté. Si a-poi priimesce dela noi insarcinarea si increderea a fi „Colectante“ de abonanti pentru Sabiu si giurulu se. Cele pofite le-amu speduitu. Salute!

Magazinulu lui „Gur'a Satului.“

Taber'a ungerésca d'in romani de pe la alegerile de deputati dietali d'in Ungari'a si Transilvania.

Acestu quotlibet compusu parte d'in voluntari, parte d'in cei prinsí cu funea, se publica spre scire si acomodare. Lasa véda lumea: cine sunt acei'a, cari cu votulu lor au trantitu partit'a nationale romana la petiőrele fratiloru nostri magiari, respectivaminte au lovitu in ea, spre a o blamá si sguđuí.

Spre acestu scopu, si ca acestu cupletu să fia completu, rogámu pre conducatorii d'in cele-l-alte districte, ca să ni comunice listele de votare, deosebindu pre romani, pentru a-i cunosce.

(Urmare.)

In districtulu Aradului.

D.) cerculu alegatoriu alu *Sant'-Ani*.

Candidati: alu partitulu nationale opositionale: *Iosifu Vulcanu* d'in B.-pest'a, redactorulu dela diurnalele periodice „*Famili'a*“ si „*Siedietőrea*“; ér ai partitulu liberale guvernamentale ungerescu: *Sigismundu (Victoru.) Bohus* proprietariu mare de *Siri'a* si de *Sant'-An'a*, si deputatulu de mai nainte alu acestui cercu, si *Alisandru* barone de *Bánhudi*, proprietariu mare d'in *Simandu*.

Voturile romaniloru pentru candidatii magiari, si contra candidatulu nationale, au fostu urmatőriele:

(Urmare.)

e.) d'in comun'a **Varsiandu** (vechiu):

- 37.) *Ionu Bondisiu Cionacu*, economu.
- 38.) *Georgiu Betranu* alu *Eftii*, „
- 39.) *Mihaiu Petrisioru*, „
- 40.) *Ionu Micőra*, „
- 41.) *Petru Betranu*, „
- 42.) *Ionu Petrisioru*, „
- 43.) *Tőderu Curinu*, „
- 44.) *Pascu Micőra*, „
- 45.) *Demetriu Teodoranu*, „
- 46.) *Ignatiu Borodu*, „
- 47.) *Simeone Petrisioru*, „
- 48.) *Teodoru Sugaru*, „
- 49.) *Flori'a Betranu*, „
- 50.) *Ionu Petrisioru*, „
- 51.) *Petru Betranu*, ¹³⁾ „
- 52.) *Mitru Tom'a*, „
- 53.) *Paulu Germanu*, „
- 54.) *Petru Paulu*, „
- 55.) *Vasiliu Betranu*, „
- 56.) *Iacobu Tom'a*, „
- 57.) *Nicolau Jul'a*, ¹⁴⁾ „

¹³⁾ A cât'a óra?

Red.

¹⁴⁾ Pare, că c. „ouu-muieru.“

Red.

58.) *Petru (Mitru) Redisiu*, economu.

59.) *Tőderu*, „

60.) *Ioanu Iepure*, ¹⁵⁾ „

61.) *Samuile Karatu*, „

62.) *Georgiu*, „

63.) *Eft'a Betranu*, „

64.) *Mitru*, „ ¹⁶⁾ „

f.) d'in comun'a **Siclau**:

1.) *Georgiu Borlodanu*, economu.

2.) *Nicolau Codrianu*, „

3.) *Georgiu Murgu*, „

4.) *Ionu Mihuti*, „

5.) *Teodoru*, „

6.) *Flori'a Cavasiánu*, „

7.) *Georgiu Baltoiu*, „

8.) *Teodoru Savin'a*, „

9.) *Avacum Mornaila*, „

10.) „ *Ciobanu*, „

11.) *Georgiu Mihu*, „

¹⁵⁾ Bagusém'a de frie'a domniloru a fugitu intre ei. Red.

¹⁶⁾ Varsiandulu celu vechiu d'in acestu cercu intoemai ca Sioimosiulu d'in cerculu Radnei! Tristu. Red.

12.) *Avacumu Motiu*, economu

13.) *Demetriu Rusu*, „

14.) *Onuti Cavasiánu*, „

15.) *Petru Mog'a*, „

16.) *Georgiu Murgu*, ¹⁷⁾ „

17.) *Ioanu Giurgiu*, „

18.) *Petru Borlodanu*, „

19.) *Demetriu Rusu*, „

20.) *Ioanu*, „

21.) *Vincentiu Codrianu*, „

22.) *Ioanu Mornaila*, „

23.) „ *Delimanu*, „

24.) *Avacumu Sierbanu*, ¹⁸⁾ „

25.) *Demetriu Mihuti*, „

26.) „ *Stan'a*, „

27.) *Ionu Codrianu*, „

28.) „ *Mornaila*, „

29.) „ *Cuvinanu*, „

30.) *Vincentiu Mog'a*, ¹⁹⁾ „

(Se va urmá.)

¹⁷⁾ A dóu'a óra?

Red.

¹⁸⁾ Óre si-trage Din'a-lui viti'a dela bravulu Sierbanu voda?

Red.

¹⁹⁾ Nu astu-feliu de romanu erá fericitulu episcopu Mog'a.

Red.